

DOMENII DE CONȚINUT ȘI CONȚINUTURI

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Originile civilizației europene: modele politice și culturale în lumea greco-romană	1.1. Colonizarea greacă. Polisul și formele de guvernare – Atena și Sparta • direcții ale colonizării, metropole și colonii – Milet, Corint, Agrigentum, Efes • <i>polisul</i>: organizare și conducere • oligarhie, tiranie, democrație, • cetățeni, meteci, perieci, sclavi Studiu de caz: Cetățeni - drepturi și obligații 1.2. Roma antică. De la Regalitate la Imperiu: expansiune și romanizare • regalitate, republică, imperiu • evoluția instituțiilor • expansiune și organizarea provinciilor • procesul de romanizare • cotidianul urban Studiu de caz: Legile celor XII Table 1.3. Modele culturale în lumea greco-romană • educație și cunoaștere în lumea greco-romană • arta greacă: proporții, armonie, echilibru • arhitectura romană
2. Moștenirea timpurilor îndepărtate	2.1. Geții și dacii de la Burebista la Decebal. Cucerirea romană • formarea și evoluția statului dac • tarabostes, comati • politeism • războaiele daco-romane • Domițian, Traian • Apollodor din Damasc • Adamclisi, Columna lui Traian Studiu de caz: Societatea și cultura statului dac (sec I. î.Hr – I d.Hr.)
3. De la cucerirea romană la etnogeneză	3.1. Constituirea Daciei romane. Civilizația materială și spirituală • organizarea provinciei • procesul de romanizare • structuri sociale • cultură și spiritualitate • căi de comunicație • Constitutio Antoniniana 3.2. Dacia post-aureliană între continuarea romanizării și migrațiile din secolele al III-lea - al IX-lea • retragerea aureliană • continuitate și romanizare • invaziile barbare • romanitate orientală • ruralizarea economiei • răspândirea creștinismului • Sava Gotul • Dobrogea Studiu de caz: Dobrogea între secolele I-VII 3.3. Etnogeneza românească • sinteza daco-romană • aportul slavilor

Domenii de conținut	Conținuturi
	● formarea limbii române ● teoria continuității ● teorie imigraționistă
4. Credință, putere și cunoaștere în lumea medievală	4.1. Societate, mentalități și viață cotidiană. Lumea urbană ● organizarea societății medievale ● ierarhia feudală ● domeniul feudal ● viața omului între ritmurile naturii și credință ● orașul medieval: organizare, activități, conducere ● autonomie și privilegii urbane: Bruges, Lübeck 4.2. Biserica în Evul Mediu ● Marea Schismă ● lupta pentru investitură ● papa Grigore al VII-lea și împăratul Henric al IV-lea ● excomunicare ● <i>Dictatus Papae</i> ● Concordatul de la Worms 4.3. Cruciadele. Ciocnirea civilizațiilor ● Prima Cruciadă, Cruciada a IV-a ● ordine militaro-religioase ● Cavalerii Ioaniți 4.3. Evoluții politice: centralizarea statală ● centralizare statală (Anglia și Franța) ● monarhia stărilor ● Alienor de Aquitania ● fărâmițare politică
5. Statele medievale românești	5.1. Contextul central și est-european al constituirii statelor medievale românești ● prezența bizantină la Dunăre între secolele al X-lea - al XIV-lea ● influențele lumii catolice: Ungaria și Polonia ● Țaratul vlaho-bulgar ● Ioan Asan al II-lea ● Episcopia Cumaniei ● invazia mongolă Studiu de caz: Cruciadă și comerț la Marea Neagră în Evul Mediu 5.2. Transilvania medievală. Locul românilor în Regatul Ungariei ● românii în <i>Cronica Notarului Anonim</i> ● voievodate, țări ● sași, secui, cavaleri teutoni ● statutul Transilvaniei în cadrul Regatului Ungariei ● comite, vicevoievod ● Congregația Generală a Stărilor ● răscala de la Bobâlna ● „<i>Unio Trium Fratrum</i>” 5.3. Începuturile statalității medievale românești: Țara Românească și Moldova ● <i>Diploma Cavalerilor Ioaniți</i> ● descălecat, întemeiere ● criza dinastică din Regatul Ungariei ● raporturile cu regii angevini și Polonia ● Negru-Vodă, Basarab I

Domenii de conținut	Conținuturi
	• Posada • Dragoș, Bogdan Studiu de caz: Dobrogea și despoții ei. Cucerirea otomană 5.4. Instituții și viață de stat între Bizanț și lumea Occidentală • constituirea și atribuțiile instituțiilor politice • întemeierea Mitropoliei • organizare militară, administrativă și judecătorească
6. Țările Române între Europa creștină și Imperiul Otoman în secolele al XIV-lea - al XVI-lea	6.1. Diplomatie, conflict și echilibrul puterii în relațiile internaționale • expansiunea otomană în Balcani • cruciada târzie • vasalitate, suzeranitate • strategii și tactici militare • Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare • Vladislav Jagello, Sigismund de Luxemburg, Mahomed al II-lea 6.2. Politica internă a domnilor români între legitimitate și contestare • relațiile domn-boieri • ctitorii și relația cu Biserica • susținerea orașelor • fiscalitate • Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Radu cel Mare, Neagoe Basarab, Petru Rareș Studiu de caz: Cetăți și curți domnești. Viața de curte 6.3. Societatea medievală. Elite și supuși • caracteristicile ordinii sociale • familii boierești/nobiliare, clerul, orașenii • moșneni/răzeși • iobagi/șerbi, rumâni/vecini • imunități, obligații • robi domnești/mănăstirești • bir, revoltă, fuga de pe moșie • Elena Rareș, Doamna Chiajna, Isabela Jagellon 6.4. Geneza principatului Transilvaniei: evoluție social-economică și politică • bătălia de la Mohács • dominație otomană • <i>națiuni privilegiate</i> • Reforma religioasă, toleranță, confesiuni recepte • Dietă • statutul românilor • Soliman Magnificul, Ioan Zapolya, Sigismund Zapolya 6.5. Regimul politico-juridic și economic al dominației otomane • autonomie • firman • tribut • obligații economice și militare • integrarea statelor românești în sistemul otoman • levantini • Radu de la Afumați, Petru Rareș • Mihai Viteazul - Unirea Țărilor Române Studiu de caz: Autoritate voievodală și aspirații boierești

Domenii de conținut	Conținuturi
	Studiu de caz: Simbolistica autorității domnești
7. Zorii Modernității 1601-1711/1716	7.1. Epoca lui Matei Basarab și Vasile Lupu. Viața politică la mijlocul secolului al XVII-lea ● consolidarea puterii domnești ● pravilă ● reforme economice, administrative, juridice și culturale ● seimeni, dorobanți ● impactul conflictelor regionale: Polonia, Rusia și cazacii zaporojeni 7.2. Transilvania de la dominația otomană la provincie habsburgică. Unirea cu Biserica Romei ● asediul Vienei (1683) – implicarea domnilor români ● Tratatul de la Blaj ● Diploma leopoldină din 1691 ● organizarea Transilvaniei sub habsburgi ● Cancelaria Aulică, Guberniul ● confruntarea dintre filo-habsburgi și filo-otomani 7.3. Constantin Brâncoveanu și Dimitrie Cantemir. Opțiunile politice ale Țărilor Române la cumpăna secolelor al XVII-lea - al XVIII-lea ● relațiile diplomatice cu puterile vecine ● schimbarea statutului domniei ● <i>partide boierești</i> ● mazilire ● începuturile modernizării administrative
8. Modernitatea – o nouă viziune asupra lumii	8.1. Iluminismul și noile idei despre om și societate ● educație și rațiune, gândirea critică ● drepturi naturale, civile, contract social ● opinia publică ● noi principii de guvernare ● apariția enciclopediilor ● John Locke, Jonathan Swift, Montesquieu, Voltaire, Jean-Jacques Rousseau, Denis Diderot Studiu de caz: Adam Smith
9. Modernitatea în spațiul românesc	9.1. Românii în secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea ● <i>Problema Orientală</i> ● regim fanariot – statut politico-juridic ● ocupație militară și pierderi teritoriale în timpul războaielor ruso-austro-otomane ● Pacea de la Passarowitz (1718) ● Pacea de la Belgrad (1739) ● Pacea de la Kuciuk-Kainargi (1774) Studiu de caz: Războiul ruso-turc din 1806-1812 și implicațiile sale pentru Principatele Române 9.2. Epoca Luminilor în Transilvania ● Unirea cu Biserica Romei ● reformismul habsburgic ● <i>Edictul de Toleranță</i> ● <i>Școala Ardeleană. Afirmarea latinității</i> ● Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan ● Ioan Inochentie Micu-Klein ● Petru Maior

Domenii de conținut	Conținuturi
	9.3. Inițiative și acțiuni de modernizare în spațiul românesc în secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea ● reformele lui Constantin Mavrocordat și Iosif al II-lea ● reformismul boieresc - memoriile de la Focșani și Șistov ● Partida Națională ● proiecte de Constituții ● <i>Supplex Libellus</i> (1744); <i>Supplex Libellus Valachorum</i> (1791) Studiu de caz: Mișcarea petiționară românească - cale de emancipare și modernizare 9.4. Revenirea la domniile pământene. Regulamentele Organice ● Revoluția condusă de Tudor Vladimirescu (1821) ● Convenția de la Akkerman (1826) ● Tratatul de la Adrianopol (1829) ● Protectorat ● Regulamentele Organice ● Alexandru Ghica, Gheorghe Bibescu, Mihail Sturdza Studiu de caz: Organizarea învățământului în limba română: Școala de la Sfântul Sava
10. Secolul națiunilor	10.1. Ideologii politice și curente culturale în secolul al XIX-lea ● acțiuni revoluționare la începutul secolului al XIX-lea ● liberalism, naționalism conservatorism, socialism ● romantism, realism, simbolism, impresionism 10.2. Revoluțiile de la 1848-1849: libertate, unitate și schimbare ● drepturi cetățenești, mișcări naționale ● revoluțiile din Franța, statele italiene, Confederația Germană, Imperiul Habsburgic ● Giuseppe Garibaldi ● Napoleon al III-lea 10.3. Formarea statelor moderne din Europa în a doua jumătate a secolului al XIX-lea ● unificare, stat națiune, Zollverein ● Italia și Germania ● Camillo Cavour ● Otto von Bismarck
11. Emanciparea politică și națională	11.1. Generația pașoptistă și idealul național ● locotenență domnească ● naționalism ● liberalism politic ● proiecte politice pașoptiste ● activitatea din emigrație Studiu de caz: „Frăția” și Nicolae Bălcescu 11.2. Unirea Principatelor Române de la 1859 și domnia lui Alexandru Ioan Cuza de la Congresul de la Paris (1856) la recunoașterea internațională a unirii ● Reformele ● Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris (1864) - domnia autoritară 11.3. Carol I – modernizarea și consolidarea politică a României ● Aducerea Prințului străin ● Constituția din 1866 ● vot censitar

Domenii de conținut	Conținuturi
	• Războiul de Independență (1877-1878) • Regatul • partide politice • acțiuni de politică externă (1878-1914) Studiu de caz: Integrarea Dobrogei 11.4. Societatea românească la cumpăna secolelor al XIX-lea și al XX-lea (economie, societate, cultură) • politica „Prin noi înșine” • politica „Pașilor mărunți” • Academia Română • legislația modernă • capitalul străin și infrastructurile moderne • problema agrară • instituțiile culturale Studiu de caz: Junimea Studiu de caz: Spiru Haret și modernizarea învățământului românesc 11.5. Situația românilor din afara granițelor statului român • deznaționalizare • dualismul austro-ungar • gubernie • partide și grupări politice românești din Transilvania, Basarabia și Bucovina • <i>Memorandum</i> Studiu de caz: Curente politice și culturale: Socialismul, Semănătorismul, Poporanismul
12. Mondializare, cooperare și conflict la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea	12.1. Conflictul care a schimbat lumea - „Marele Război” • război total, neutralitate • capitulare, armistițiu • refugiați 12.2. Conferința de Pace - noile frontiere. Societatea Națiunilor • Cele 14 puncte • autodeterminare • reparații de război • securitate colectivă • minorități naționale • revizionism • Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, David Lloyd George, Vittorio Emanuele Orlando
13. De la război la pace. România și Întregirea Națională	13.1. „Marele Război” și unificarea națională • participarea României la război • viața cotidiană • Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România • ratificarea actelor unirii • Regele Ferdinand I, Regina Maria 13.2. România în relațiile internaționale în perioada interbelică • autodeterminare națională • noua diplomatie și Tratatul de Pace din 1919-1920 • securitate colectivă și alianțe regionale - Mica Înțelegere și Antanta Balcanică • revizionism • Take Ionescu

Domenii de conținut	Conținuturi
	Nicolae Titulescu Studiu de caz: Regina Maria și Ion I.C. Brătianu la Conferința de Pace
14. Democrație și totalitarism. Al Doilea Război Mondial	11.1. Dinamica statelor democratice - votul universal, parlamentarism, pluralism, alegeri libere - activism civic - mișcarea feministă. Eleanor Roosevelt - mass - media - reforme sociale 14.2. Regimurile totalitare interbelice: comunism, fascism, nazism - instaurarea și evoluția regimurilor totalitare - monopol ideologic - poliție politică: CEKA/NKVD/OVRA/Gestapo - cultul personalității - partid unic, organizații de masă, teroare, represiune Studiu de caz: „Arhipelagul Gulag” 14.3. Al Doilea Război Mondial- un conflict global - sfere de influență - război fulger - deportări, Holocaust, mișcare de rezistență, - bomba atomică - regim de ocupație militară - Coaliția Națiunilor Unite, capitularea puterilor Axei - Winston Churchill, arhitectul rezistenței britanice, Richard Sorge
15. Democrație și autoritarism. Al Doilea Război Mondial	15.1. Evoluții politice în România interbelică - Constituția din 1923 - sistem electoral - partide democratice și extremiste - criza dinastică - regimul de autoritate monarhică al lui Carol al II-lea Studiu de caz: Alegerile parlamentare din 1937 15.2. Diversitate etnică și confesională. Statutul minorităților naționale - unificarea legislativă - majoritate și minorități etnice și confesionale - partide etnice - politici educaționale și culturale Studiu de caz: Instituții religioase ale minorităților 15.3. Societate, cultură și economie în România interbelică - reforma agrară (1918-1921) - politicile interbelice privind industria și comerțul: neoliberalismul, politica „porților deschise” și corporatismul - Marea Criză Economică - tradiționalism și sincronism Studiu de caz: Grupul cultural „Criterion” 15.4. România în anii celui de-Al Doilea Război Mondial - sferele de influență și pierderile teritoriale - de la regimul național-legionar la regimul antonescian - Holocaustul - participarea României la campaniile militare (1941-1945) 23 august 1944

Domenii de conținut	Conținuturi
16. De la „Războiul Rece” la istoria recentă	16.1. „Războiul Rece”. Un nou sistem internațional • Cortina de Fier • <i>doctrina îndiguirii</i> • bipolaritate ideologică • formarea NATO și a Pactului de la Varșovia • crize sistemice și destindere • cursa înarmărilor • <i>Declarația Universală a Drepturilor Omului</i> • Nikita S. Hrușciov, John F. Kennedy, Ronald Reagan 16.2. Lumea postbelică între reconstrucția democratică și evoluția regimurilor comuniste • integrare europeană • democrația postbelică • Cominform, CAER • criza regimurilor comuniste • <i>perestroika, glasnost</i> • zidul Berlinului • crizele energetice • decolonizarea și problemele sudului global • Mao Zedong • Papa Ioan Paul al II-lea • Margaret Thatcher • Helmut Kohl Studiu de caz: 1989- Anul revoluțiilor democratice
17. Regimul comunist. Revenirea la democrație și integrarea euro-atlantică	17.1. Drumul către totalitarism (1944-1947) • Convenția de Armistițiu (1944) • sovietizare • coalițiile guvernamentale (1944-1945) • activitatea guvernului dr. Petru Groza • alegerile din 1946 • desființarea pluralismului politic • înlăturarea monarhiei Studiu de caz: Greva regală 17.2. Regimul comunist în perioada Gheorghe Gheorghiu-Dej • „democrația populară” • Constituțiile din 1948 și 1952 • lupta pentru putere în structurile comuniste • naționalizare, etatizare, colectivizare • economie planificată • politicile represive • construcția Blocului Estic (Cominform, C.A.E.R., Tratatul de la Varșovia) Studiu de caz: România între U.R.S.S. și R.P.Chineză în anii ‘60 17.3. Regimul comunist în perioada Nicolae Ceaușescu • Constituția din 1965 • construcția partidului-stat • noile „revoluții” în industrie, agricultură și cultură • cultul personalității • politica externă de la deschidere la izolaționism • criza sistemului din anii ‘80 Studiu de caz: Arhitectura comunistă

Domenii de conținut	Conținuturi
	17.4. România în tranziția către democrație și economie de piață • Revoluția din 1989 • forme de organizare politică (1989-1991) • societate civilă • Fenomenul „Piața Universității” • „mineriadele” • Constituția din 1991 • alegerile și alternanța la putere • privatizare 17.5. Integrarea euro-atlantică a României • evoluția României de la structurile Blocului Estic la Pactul de la Snagov (1990-1995) • aderarea României la N.A.T.O. și integrarea în U.E. • migrația Studiu de caz: Participarea României la misiunile de pace sub egida O.N.U.